

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka, Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobkyně: **T. T. N.**, zastoupené Mgr. Bc. Ivo Nejezchlebem, advokátem se sídlem Joštova 4/138, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra** se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 9. 2007, sp. zn. 59 Az 1/2007,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému usnesení Krajského soudu v Ostravě, kterým byla odmítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „žalovaný“) ze dne 21. 12. 2006, č. j. OAM-1371/VL-07-05-2006. Žalovaný tímto rozhodnutím zamítl žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Stěžovatelka ve své kasační stížnosti uplatňuje důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), když namítá, že pro odmítnutí jejího podání neexistovaly relevantní důvody a napadené usnesení proto považuje za nezákonné. Stěžovatelka zejména nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že bez doplnění žaloby nebylo možné o věci jednat, neboť její podání bylo mj. odůvodněno tím, že rozhodnutí žalovaného nevycházelo ze spolehlivě zjištění skutkového stavu a že žalovaný neprovedl šetření nezbytná k objasnění okolností rozhodných pro řádné posouzení věci; tím porušil několik ustanovení správního řádu, jež byla v žalobě upřesněna. Stěžovatelka dodává, že také dostatečně vymezila meze a rozsah přezkumné činnosti krajského soudu a že její podání tedy bylo projednatelné (když jedním z žalobních bodů bylo namítané porušení procesního předpisu v řízení před správním orgánem).

Stěžovatelka dále namítá, že šestidenní lhůta, která jí byla soudem určena pro odstranění vad podání, byla nepřiměřeně krátká, neboť je osobou bez právního vzdělání, cizím státním příslušníkem a bez jakékoliv znalosti českého jazyka; doplnění žaloby v tak krátké lhůtě proto nebylo v jejích silách. Stěžovatelka také nesouhlasí s postupem krajského soudu, který určil lhůtu k odstranění vad žaloby v návaznosti na lhůtu pro podání žaloby; domnívá se, že takovýto výklad nemá oporu v platné právní úpravě (kdyby totiž byla žaloba podána v poslední den zákonné lhůty, nemohl by následně soud k odstranění vad vyzvat a žádnou lhůtu stanovit).

V neposlední řadě stěžovatelka namítá nepřezkoumatelnost a nejasnost postupu soudu při samotném doručování výzvy k doplnění žaloby, neboť z odůvodnění napadeného usnesení toliko vyplývá, že soud předmětnou výzvu uložil dne 19. 9. 2007 na poště. Není tedy vůbec zřejmé, jakým způsobem a do jakého místa jí byla výzva k převzetí zásilky doručována, zda si ji převzala a jaká lhůta jí byla pro vyzvednutí výzvy určena. Dodává, že z odůvodnění není také patrné, jak dospěl soud k závěru, že se stěžovatelka v pobytovém středisku skutečně zdržuje a jaké středisko měl vlastně na mysli.

Stěžovatelka vzhledem ke všemu shora popsanému považuje kasační stížnost nejen za přijatelnou z důvodů porušení zákona ze strany soudu, ale též za důvodnou dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud usnesení Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu (mezinárodní ochrany) lze pro stručnost odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, sp. zn. 1 Azs 13/2006, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS.

V odpověď na první stížnostní námitku, že stěžovatelčina žaloba byla projednatelná i bez doplnění, neboť byla odůvodněna mj. tvrzením, že rozhodnutí žalovaného nevycházelo ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu a že žalovaný neprovedl šetření nezbytná k objasnění okolností rozhodných pro řádné posouzení věci, Nejvyšší správní soud uvádí, že se k otázce tzv. „formulářových“ žalob, tedy podání, jež pouze obecně poukazují na porušení některých ustanovení zákona o azylu či zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), již vícekrát vyjadřoval a připomíná proto např. svůj rozsudek ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. 4 Azs 149/2004 (publ. na www.nssoud.cz): „Žalobní body [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] musí obsahovat jak právní, tak zpravidla i skutkové důvody, pro které žalobce považuje napadené výroky rozhodnutí správního orgánu za nezákonné nebo nicotné. Pokud žaloba postrádala potřebná konkrétní skutková tvrzení a žalobce vzdor výzvě a poučení soudu nijak nereagoval a vadu neodstranil, postupoval krajský soud v souladu se zákonem, odmítl-li žalobcovu podání z tohoto důvodu.“ Obdobně také v rozhodnutí ze dne 18. 12. 2003, sp. zn. 5 Azs 22/2003: „Povinností správního orgánu je zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené. Z žádného ustanovení zákona však nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjištění skutečný stav věci dle ustanovení § 32 správního řádu, má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl.“ K nutnosti individualizace konkrétního případu a potřebnému charakteru žalobních bodů zdejší soud konstatoval ve svém rozsudku ze dne 22. 4. 2004, sp. zn. 6 Azs 22/2004: „Žalobní body musí podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. obsahovat jak skutkové, tak i právní důvody, pro které žalobce považuje napadené správní rozhodnutí za nezákonné nebo za nicotné. Žalobním bodem však není uvedení ustanovení správního řádu, které měl žalovaný porušit, je-li z hlediska skutkových důvodů jen obecně odkázáno na spisový materiál.“ K této otázce se podrobně vyjádřil také rozšířený senát Nejvyššího správního soudu dne 20. 12. 2005, když ve svém rozsudku sp. zn. 2 Azs 92/2005, vyložil: „I. Líčení skutkových okolností v žalobě proti rozhodnutí správního orgánu nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, k nimž při vyřizování věci určitého druhu může docházet, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. II. Žalobce je též povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu

dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. III. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. Pokud žalobce odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním či soudním spise, nemůže se jednat o pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž o odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ jím tvrzené nezákonnosti.“ Lze tedy uzavřít, že omezila-li se stěžovatelka ve své žalobě jen na citaci příslušných ustanovení správního řádu či zákona o azylu, aniž by uvedla, v čem konkrétně měly tyto vady spočívat, byl postup krajský soud naprosto v souladu se zákonem.

Také další stěžovatelčinu námitku, že šestidenní lhůta, která jí byla soudem určena pro odstranění vad podání, byla nepřiměřeně krátká, je třeba odmítnout s odkazem např. na rozsudek zdejšího soudu ze dne 10. 2. 2004, sp. zn. 4 Azs 42/2003: „*Stanoví-li soud v azylové věci lhůtu k odstranění vad podání (§ 37 odst. 5 s. ř. s.) kratší, než je lhůta k podání žaloby (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), není to v rozporu s čl. 36 odst. 2, 4 Listiny základních práv a svobod; určení délky lhůty podle § 37 odst. 5 s. ř. s. je totiž zcela na úvaze předsedy senátu.“ Tvrdí-li stěžovatelka, že krajský soud určil lhůtu k odstranění vad jejího podání v návaznosti na lhůtu pro podání žaloby a že takovýto výklad nemá oporu v platné právní úpravě, je třeba uvést na pravou míru, že zákon délku lhůty k odstranění vad podání nestanoví, a proto krajským soudem určená (byť i poměrně krátká) šestidenní lhůta je v souladu se zákonem - jak také vyložil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 18. 12. 2003, sp. zn. 5 Azs 34/2003: „*Délku lhůty k opravě nebo odstranění vad podání podle § 37 odst. 5 s. ř. s. (resp. vad žaloby podle § 72 odst. 1 s. ř. s.) zákon nestanoví; určí ji soud tak, aby byla přiměřená okolnostem konkrétního případu, tj. aby v ní podatel mohl vady podání odstranit nebo opravit. Námitka podatele, že tato lhůta nesmí být kratší než dvouměsíční lhůta pro podání žaloby stanovená v § 72 odst. 1 s. ř. s., nemá oporu v žádném ustanovení soudního řádu správního.“**

Namítá-li stěžovatelka nepřezkoumatelnost a nejasnost postupu krajského soudu při doručování výzvy k doplnění žaloby, neboť nebylo zřejmé, jakým způsobem a do jakého místa jí byla výzva k převzetí zásilky doručována, zda si ji převzala a jaká lhůta jí byla pro vyzvednutí výzvy určena, poukazuje Nejvyšší správní soud na některá svá rozhodnutí týkající se institutu náhradního doručování: „*Jsou-li splněny zákonem stanovené podmínky (§ 46 odst. 4 o. s. ř. ve spojení s § 42 odst. 5 s. ř. s.), pak náhradní doručení zcela nabrazuje doručení skutečné a zákon s ním spojuje totožné následky. V případě zásilek určených do vlastních rukou tak v den následující po uplynutí posledního dne desetidenní úložné lhůty začínají běžet procesní lhůty (zde dvoutýdenní lhůta k podání kasační stížnosti). Je lhostejné, zda stěžovatel kdykoli později rozhodnutí převezme, neboť na běh již započaté lhůty to nemá vliv.“ (podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2004, č. j. 1 Azs 26/2004 - 35); či také k fikci doručování v rozsudku ze dne 5. 12. 2003, sp. zn. 4 Azs 30/2003: „*Při doručování písemností určených do vlastních rukou adresáta je povinností pošty dodržet postup uvedený v ustanovení § 24 odst. 2 správního řádu. K tomu, aby mohla být vyvrácena správnost údajů o doručení obsažených v doručence, musí stěžovatel předem tvrdit skutečnosti, které vedou k závěru, že údaje v doručence nejsou pravdivé. Jde-li o tzv. náhradní doručení písemností určené do vlastních rukou účastníka, jsou tvrzeními, jež v případě, že jsou prokázána, mohou vyvrátit závěr o doručování dokladovaném doručenkou, zásadně jen tvrzení, že se nezastížený adresát v době doručování písemností v místě doručení nezdržoval, případně tvrzení, že pošta při doručování zásilky nedodržela postup předepsaný správním řádem a poštovním řádem.“**

V projednávané věci ostatně Nejvyšší správní soud ze soudního spisu zjistil, že stejnopis vyjádření žalovaného k žalobě, spolu s výzvou k vyjádření se k možnosti rozhodnout o věci bez nařízení jednání (ve vietnamském jazyce), stěžovatelka osobně převzala dne 2. 3. 2007 v Pobytovém středisku v Zastávce u Brna (viz. č. l. 14 soudního spisu). Následné usnesení, jímž byla vyzvána k doplnění a upřesnění žaloby, zaslal krajský soud dne 28. 8. 2007 opět do tohoto pobytového střediska. Protože nebyla stěžovatelka poštovní doručovatelkou dne 10. 9. 2007

zastižena, byla obálka s písemností uložena a stěžovatelce byla zanechána výzva, aby si zásilku vyzvedla. Dne 26. 9. 2007 byla obálka odeslána zpět krajskému soudu, který ji obdržel dne 27. 9. 2007 (viz. č. l. 18 soudního spisu). Vzhledem k tomu, že doručenka obsahuje všechny náležitosti podle ustanovení § 50f zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (podle ustanovení § 50f odst. 1 „*musí doručenka obsahovat označení a) soudu, který písemnost předal k doručení, b) doručované písemnosti, které byly vloženy do obálky, c) adresáta a adresy, na níž má být obálka s písemností doručena, d) doručujícího orgánu.*“ Byla-li písemnost uložena, „*musí doručenka kromě náležitostí uvedených v odstavci 1 obsahovat a) prohlášení doručujícího orgánu o tom, v který den byla obálka s písemností uložena, b) jméno a příjmení doručovatele a jeho podpis, kterým potvrdil uložení písemnosti, c) údaj o tom, zda byla adresátu zanechána výzva, aby si písemnost vyzvedl, popřípadě proč k výzvě nedošlo.*“), nastaly právní účinky fikce doručení desátým dnem od uložení (v poslední den desetidenní zákonné lhůty určené pro zásilky doručované do vlastních rukou).

V odpověď na poslední stížnostní námitku, že z odůvodnění usnesení není patrné, jak dospěl soud k závěru, že se stěžovatelka v pobytovém středisku skutečně zdržuje a jaké středisko měl vlastně na mysli, odkazuje Nejvyšší správní soud na již výše uvedené (tedy úspěšné doručení první zásilky do PoS v Zastávce u Brna) a dodává, že řízení o udělení mezinárodní ochrany má určitá specifika, mezi která patří i zvýšená snaha o rychlost a efektivnost. Aby však mohly být tyto procesní principy naplněny, je nezbytná náležitá součinnost žadatelů o azyl, jejímž projevem je kromě jiného jejich povinnost hlásit jednak místo svého pobytu a dále oznamovat opuštění pobytového střediska. Obdobný závěr vyslovil zdejší soud také ve svém rozsudku ze dne 30. 4. 2004, sp. zn. 5 Azs 16/2004: „*Podmínky doručení předvolání k pohovoru v pobytovém středisku uložením podle § 24 odst. 2 a 3 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, jsou splněny, jestliže žadatel o azyl opustil pobytové středisko, aniž v souladu s § 82 odst. 2 tohoto zákona oznámil ministerstvu písemně v příslušné lhůtě opuštění střediska včetně uvedení adresy, kde se bude nadále zdržovat, a délky pobytu mimo pobytové středisko.*“

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na všechny posuzované námitky podávané v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. dubna 2008

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu